

RADOŠA SADARBĪBA KULTŪRĀ, IZGLĪTĪBĀ UZNĒMĒJDARBĪBĀ

SALIEDĒTA KOPIENA

LABĀS PRAKSES PIEMĒRI

Projekta „Sadarbība un radošums kā ceļš uz integrāciju un sabiedrības saliedētību” īstenošana tiek līdzfinansēta 75% no Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda un 25% no valsts budžeta līdzekļiem. Šī publikācija ir veidota ar Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda atbalstu. Par publikācijas saturu atbild Sociālās inovācijas centrs.

Kultūras ministrija

IEVADVĀRDI

Lai gan valsts valodas apguve ir būtisks integrācijas procesa sekmīgumu nodrošinošs apstāklis, tā efektivitāti var stiprināt un papildināt arī dažādas citas aktivitātes. Uzsākot projektu „Sadarbība un radošums kā ceļš uz integrāciju un sabiedrības saliedētību”, mūsu, Sociālās inovācijas centra, pieņemums bija, ka sadarbība, iesaistīšanās un līdzdalība ir tie pīlāri, uz kuriem jābalsta saliedētu kopienu un sabiedrības integrācijas veidošana. Īstenotā projekta process un rezultāti to pilnībā apstiprināja – tieši radošs trešo valstu valstspiederīgo un vietējo kopienu pārstāvju kopdarbs dod būtiskus impulsus meklēt saskarsmes punktus ar vietējo sabiedrību un sinerģijā attīstīt kā jaunas komerciālas, tā sociālas aktivitātes, līdztekus veicinot ieklausīšanos, iecietību un pilsoniski aktīvu līdzāspastāvēšanu.

Izstrādājot projektu, mēs balstījāmies vairākos teorētiskos un praktiskos pieņēmumos par sociālās un pilsoniskās integrācijas priekšnosacījumiem. Pirmkārt, vēlējāmies mainīt bieži vien ierasto integrācijas aktivitāšu metodiku par trešo valstu valstspiederīgajiem kā pasīvu mērķa grupu, kura jāapmāca, kurai jāsniedz pašdzība, atbalsts, kura jāmotivē līdzdalībai u.tml.. Mūsu pārliecība bija un ir – šo cilvēku profesionālā un personīgā dzīves pieredze ir būtisks individuāls un sociāls resurss, kura aktivizēšana iespējो viņu gatavību un pārliecību līdzdalībai un sinerģijai. Otrkārt, vēlējāmies jau projekta īstenošanas ietvaros veidot praktisku integrācijas un saliedētības pieredzi projektā iesaistītajiem. Vēlējāmies ne tikai sniegt trešo valstu valstspiederīgajiem iespējas vienpusēji un savā lokā apgūt valodu un vietējo kultūru, bet arī nodrošināt praktiskas divpusējas komunikācijas un kopdarba iespējas ar vietējo kopienu pārstāvjiem, tādejādi jau projekta laikā īstenojot

ANNA PAVLINA

Sociālās Inovācijas centra projekta „Sadarbība un radošums kā ceļš uz integrāciju un sabiedrības saliedētību” vadītāja

PAR PROJEKTU

integrācijas praksi mazo sociālo grupu ietvaros. Treškārt, projekta metodiku un procesu izstrādājām un īstenojām kā ilgtspējīgu aktivitāti, cerot un esot pārliecinātiem, ka projekta daļniekiem iegūtās zināšanas, prasmes un iedvesma noderēs ne tikai projekta saīdzinoši neilgajā norises laikā, bet arī vēl ilgi pēc tam ikdienas profesionālajās un personīgajās pieredzēs.

Lai sasniegtu šos mērķus, mēs izstrādājām praktiskā radošuma darbnīcu ciklu, kas notika Rīgā, Jelgavā un Cēsīs kopumā trīs mēnešu garumā. Darbnīcās trešo valstu valstspiederīgie veidoja kopīgas darba grupas ar vietējiem iedzīvotājiem, kopīgi apgūstot radošuma veicināšanas, grupu darba, sociālās uzņēmējdarbības, pilsoniskās aktivitātes u.c. prasmes. Sinergijā ar vietējo kopienu pārstāvjiem trešo valstu valstspiederīgie radīja jaunas un potenciālas komercdarbības un sociālo aktivitāšu idejas, tās attīstot jau līdz gatavībai uzsākt konkrētu uzņēmējdarbību vai pilsoniskās līdzdalības aktivitātes. Tādēļ esam ļoti gandarīti, ka projekts sniedzis ieguldījumu ne tikai iesaistīto personīgajā izaugsmē un integrācijas procesā, bet arī vietējo kopienu, pašvaldību un, iespējams, arī reģionu attīstībā.

Šī projekta aizraujošais process un iedvesmojošie rezultāti liecina – integrācijas nodrošināšanā būtiska ir visu iesaistīto pušu atvērtība aktīvai līdzdalībai un sinerģiskam kopdarbam! Radoša sadarbība ir efektīvs un rezultatīvs ceļš uz sociālo saliedētību!

Projekts „Sadarbība un radošums kā ceļš uz integrāciju un sabiedrības saliedētību” bija Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda projekts, kura ietvaros tika īstenotas dažādas sociālo saliedētību veicinošas aktivitātes. Projekta vispārīgais mērķis bija organizēt trešo valstu pilsoņiem kvalitatīvas adaptācijas programmas un pasākumus (latviešu valodas kursus, kultūrorientācijas kursus, atbalsta pasākumus mazāk aizsargātām trešo valstu pilsoņu grupām), lai nodrošinātu pilnvērtīgu piekļuvi pakalpojumiem un līdzdalību sabiedrības dzīvē, kā arī nodrošināt uzņemošās sabiedrības spēju pieņemt citādo. Projekta konkrētais mērķis bija sekmēt trešo valstu pilsoņu iespējas apgūt latviešu valodu, iesaistot vietējo sabiedrību, radot atbalsta un sadarbības platformu valodas apguvei, integrācijai un radošumam.

Projekts ir izstrādāts saskaņā ar Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam („Latvija 2030”), kas par sasniedzamo Latvijas mērķi definē vīziju: „2030. gadā Latvija būs plaukstoša aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Ikviens varēs justies drošs un piederīgs Latvijai, šeit katrs varēs īstenoš savus mērķus. Nācijas stiprums saknēsies mantotajās, iepazītajās un jaunradītajās kultūras un garīgajās vērtībās, latviešu valodas bagātībā un citu valodu zināšanās. Tas vienos sabiedrību jaunu, daudzveidīgu un neatkārtojamu vērtību radīšanai ekonomikā, zinātnē un kultūrā, kurās novērtēs, pazīs un cienīs arī ārpus Latvijas.” Projektā iekļautās valsts valodas apmācības aktivitātes sasaucas ar Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņu 2012.–2018. gadam rīcības politikas virziena „Nacionālā identitāte: valoda un kultūra” uzdevumiem: „Nostiprināt latviešu valodas prasmes ārzemēs dzīvojošiem latviešiem, mazākumtautībām, nepilsoniem un jaunajiem imigrantiem”, „Nodrošināt latviešu valodas apguvi un attīstīt valodas apguves sistēmu dažādām mērķa grupām, tai skaitā inovatīvu mācību metožu attīstība un metodisko un mācību materiālu izstrāde”. Savukārt projekta sociālās saliedētības komponente atbilst Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.– 2020. gadam rīcības virzienam „Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība kā piederības Latvijai pamats” un uzdevumam

„Mūsdienīga, koordinēta latviešu valodas apguves sistēma pieaugušajiem, kas veicina latviešu valodas lietošanu sabiedrībā”.

Projekta norises laikā (2014. gada 28. novembris – 2015. gada 30. jūnijs) tika īstenotas trīs aktivitātes:

- 1) Valodas un integrācijas kursi trīs Latvijas reģionos, kopumā apmācot 79 trešo valstu valstspiederīgos, īstenojot 120 h mācību programmu.
- 2) Četras izziņas pēcpusdienas katrā reģionā, iesaistot vietējās sabiedrības pārstāvju, kuru laikā trešo valstu valstspiederīgie tika iepazīstināti ar Latvijas kultūru, vēsturi, sabiedrisko dzīvi, meklējot kopīgo un veidojot integrācijas pamatu uz izpratnes un ieinteresētības balstiem.
- 3) Trīs praktiskā radošuma darbnīcu cikli „Praktiskais radošums bez robežām”, lai paīdzētu trešo valstu valstspiederīgajiem iepazīties ar vietējo mazo uzņēmējdarbību, iesaistoties ideju ģenerēšanā, savas pieredzes tālāknodošanā, tādejādi veicinot lojalitāti un mītnes zemes piederības sajūtu. Šīs aktivitātes process un rezultāti apkopoti dotajā bukletā.

Projektu „Sadarbība un radošums kā ceļš uz integrāciju un sabiedrības saliedētību” īstenoja biedrība „Sociālās inovācijas centrs”, kuras mērķis ir veicināt sociālās inovācijas attīstību Latvijā, popularizējot starptautisko praksi un pieredzi, kā arī izglītojot, iedvesmojot un aicinot uz sadarbību Latvijas sabiedrību, tai skaitā, arī sabiedrības integrācijas jomā.

Projekta īstenošanu koordinēja projekta vadītāja Anna Pavlina un projekta vadītājas asistente Iveta Cīrule, darba grupā kopdarbojoties projekta metodikai Ērikai Pičukānei, satura konsultantiem Lienei Valdmanei, Gundegai Ozolai, Gintam Klāsonam, radošo darbnīcu metodoloģijas autorei un lektorei Vitai Brakovskai, kā arī sešām valodas un integrācijas kursu vadītājām (Maija Berke, Līga Kalūgina, Ilga Šlubčenko, Inta Truškāne, Jolanta Zariņa, Irēna Oše).

Projekta aktivitāšu tiešā mērķa grupa ir trešo valstu valstspiederīgie, kuri ieradušies Latvijā pēdējo piecu gadu laikā un uzturas šeit legāli – tās ir personas, kuras nav Latvijas Republikas pilsoņi vai nepilsoņi un nav citu Eiropas Savienības daībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas valstu vai Šveices Konfederācijas pilsoņi.

Trešo valstu valstspiederīgo īpatsvars Latvijas iedzīvotāju kopskaitā (%)

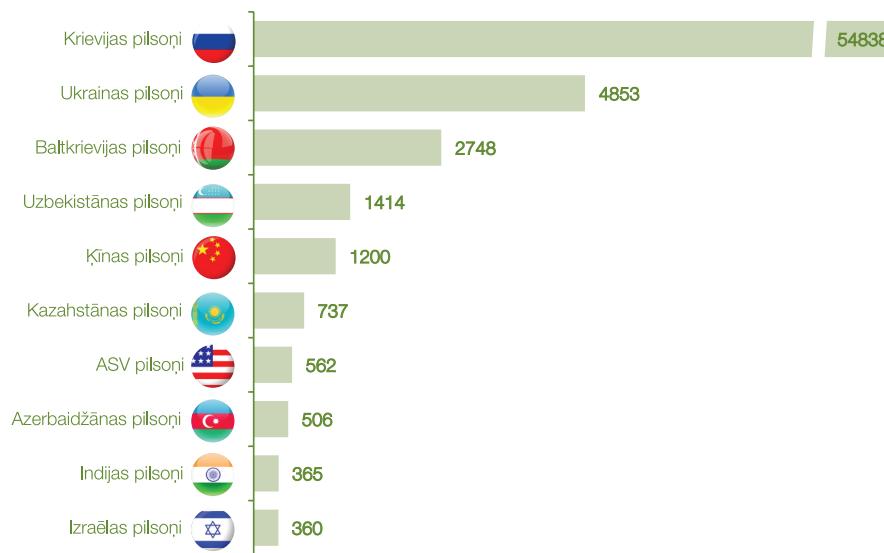
Pārējie Latvijas iedzīvotāji; 97,5
Trešo valstu valstspiederīgie; 2,5

Trešo valstu pilsoņu skaits Latvijā nav liels (aptuveni 2,5% no iedzīvotāju kopskaita), bet tam ir tendenze ik gadu pieaugt. Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes mājas lapā publicēto statistiku par situāciju uz 2015. gada 1. janvāri skaitliski lielākās trešo valstu valstspiederīgo kopienas Latvijā šobrīd ir – Krievijas, Ukrainas, Baltkrievijas, Uzbekistānas un Ķīnas pilsoņi.

AKTIVITĀTES

**Latvijas iedzīvotāju sadalījums pēc valstiskās piederības:
Desmit lielākās trešo valstu valstspiederīgo kopienas Latvijā
2015. gada 1. janvārī (skaits)**

EUROSTAT prognozes liecina, ka Latvijas iedzīvotāju skaits vidējā un ilgtermiņā turpinās samazināties līdz 1,880 miljoniem 2020. gadā un 1,635 miljoniem 2030. gadā. Gados veco ļaužu īpatsvars virs 65 gadiem strauji pieauga no tagadējiem 19% līdz 20,5% 2020. gadā un 25,3% 2030. gadā. Līdz ar to ievērojami palielināsies pensijas vecuma cilvēku proporcija pret strādājošo iedzīvotāju kopskaitu. Tas savukārt nozīmē, ka laika periodā līdz 2030. gadam Latvijas attīstībā būtiski izaicinājumi būs saistīti ar darbaspēka kvantitatīvu nepietiekamību un šādā kontekstā ir svarīgi apzināties imigrantu potenciālu Latvijas izaugsmē, radot pievienoto vērtību ekonomikā un kultūrā. Tam savukārt svarīgs priekšnosacījums ir iekļaujoša ekonomiskā, sociālā, politiskā un kultūras vide, uz ko bija vērts arī dotais projekts.

Projekta aktivitātē ar nosaukumu „Praktiskais radošums bez robežām”, kas bija vērsta uz sociālās saliedētības un sabiedrības integrācijas iespējošanu (un kuras rezultāti atainoti šajā bukletā), tika organizēti trīs semināru cikli (katrs kopumā 27 akadēmisko stundu garumā) multikulturālām komandām trīs Latvijas pilsētās (Rīga, Jelgava, Cēsis), kuru sastāvā piedalījās vietējo pašvaldību pārstāvji, vietējie iedzīvotāji un trešo valstu valstspiederīgie (kopā 57 dalībnieki). Katra semināru cikla ietvaros komandas iesaistījās sadarbības procesā, kopsanākot radošajās darbīcās kopumā trīs reizes trīs mēnešu garumā, pārējā laikā veicot arī „mājas darbus” individuāli vai pašorganizētās komandu grupās.

Pirmās darbīcas laikā komandu pārstāvji apguva dažādas praktiskā radošuma pielietošanas un komandu darba metodikas, kā arī veica praktisko uzdevumu, izstrādājot mazā biznesa, sociālās, kultūras vai izglītības jomas idejas, kuru īstenošanai nav vajadzīgs būtisks starta kapitāls, un kuras balstītas uz dalībnieku vispusīgām jau esošām kompetencēm un pieredzēm, un kuru īstenošana sniegtu ieguldījumu trešo valstu valstspiederīgo integrācijai vietējā kopienā.

AKTIVITĀŠU METODES

Otrā darbnīca bija vērsta uz komandu radīto ideju aprobēšanu un testēšanu kā darba grupu ietvaros, tā iesaistot vietējos iedzīvotājus kā potenciālo mērķauditoriju. Darbnīcas laikā tika īstenota ideju modelēšana praktiska ieviešanas plāna izstrādei multinacionālās darba grupās.

Trešās darbnīcas laikā komandas prezentēja savas izstrādātās multikulturālās idejas, saņēma par tām ekspertu komentārus un ieteikumus ideju pilnveidei. Ideju tālākas īstenošanas iedvesmai komandas iepazinās ar vietējo radošo uzņēmumu veiksmes stāsti, kas rosināja izveidotās komandas sadarbību turpināt arī pēc projekta aktivitāšu noslēgšanās.

Darbnīcās daļnieki, izmantojot dažādas apmācību metodikas, uzzināja un dalījās labās prakses piemēros, veidoja sadarbības komandas, strādājot pie vietējās pašvaldības pilsētvides un uzņēmējdarbības attīstībā realizējamām inovatīvām idejām, liecot uzsvaru uz trešo valstu valstspiederīgo profesionālo, personīgo un izceļsmes kultūras pieredzi un zināšanām. Tas veidoja praktiski izmantojamu ideju bāzi sabiedrībai un vietējai pārvaldei aktuālu problēmjautājumu risinājumiem, kas ietvēra gan iniciatīvas sociālai inovācijai, gan mazbudžeta saimnieciskai darbībai un sociālam biznesam, sekojoši netieši attīstot kā vietējo iedzīvotāju, tā trešo valstu valstspiederīgo sociālo kapitālu.

Pielietojot dažādas radošā darba metodes, aktivitāšu sasniedzamie mērķi bija motivēt to daļniekus:

- apzināties savus iekšējos nemateriālos resursus,
- produktīvāk izmantot savu radošumu profesionālo mērķu sasniegšanai,
- izveidot savu „zelta komandu” citos projektos,
- izmantot starpdisciplināro pieeju koprades procesā,
- orientēties risinājumu testēšanas procesā.

Lai sasniegtu šos mērķus, aktivitātēs tika izmantotas trīs dažādas radošās domāšanas metodes.

MOZAĪKAS METODE

(Kā savus iekšējos radošos resursus varu pielietot labākai darba videi?)

Metodes būtība: daļnieku iekšējo radošo resursu apzināšana, kombinēšana un pielietošana ar mērķi pielietot organizācijas inovācijas kultūrvides pilnveidošanai.

Metodes apraksts: 1) daļnieki komandās definē komandas kompetenču „portfeli”, kas ietver informāciju par daļnieku formālo izglītību, profesionālo pieredzi, hobijiem un īpašajām prasmēm, 2) daļnieki kombinē komandas kompetences un sniedz priekšlikumus, kā tos var izmantot ikdienas darba vides uzlabošanai, 3) daļnieki formulē un prezentē savu ideju.

Metodes pielietojums: var tikt izmantota kolektīva saliedēšanai, lai rosinātu daļniekus sniegt drosmīgākus priekšlikumus, „iesildītu” turpmākajam darbam, mazinātu „rīta stīvumu” un hierarhijas sajūtu (ja piedalās dažāda īmeņa darbinieki) jeb citiem vārdiem sakot – neutralizētu savus iekšējos radošuma „ienaidniekus” un sagatavotos turpmākam darbam.

ĒRĢEĻU METODE

(Kā pilnveidot esošos risinājumus vai izstrādāt jaunus?)

Metodes būtība: ar šīs metodes palīdzību var nonākt pie tādiem risinājumiem, kādi ikdienā neienāk prātā – caur asociāciju spēli un šķietami

AKTIVITĀŠU VADĪTĀJA

nesavienojamu elementu savienošanu komanda var nākt klajā ar risinājumu, kas ir līdz šim nepieredzēts un oriģināls.

Metodes apraksts: 1) daļīnieki formulē produktu/pakalpojumu, ko pilnveidos metodes ietvaros, 2) definē vismaz sešas ar produktu saistītas lietas (preces un pakalpojumus, parādības, cilvēku uzvedību, emocijas un tml.), 3) definē vismaz sešas ar produktu nesaistītas lietas (preces un pakalpojumus, parādības, cilvēku uzvedību, emocijas un tml.), 4) integrējot produktā vienu saistītu un vienu nesaistītu lietu, formulē produkta jauno veidolu.

Metodes pielietojums: metode piemērota radošu risinājumu izstrādei kā produktu pilnveidei, tā arī veselīgām pārmaiņām iekšejā kultūrvīdē, rutīnas darbu pārstrukturizēšanai, klientu un citu potenciālo mērķa grupu uzmanības pievēršanai.

ORTODOKSĀLĀ METODE

(Kā likt par savu produktu runāt citiem?)

Metodes būtība: izmantojot noteiktu algoritmu, daļīnieki nonāk pie risinājuma, kas a) paši piesaistīt uzmanību no mērķauditorijas, uz ko šis risinājums orientēts, un b) atšķir organizācijas piedāvājumu no iespējamām alternatīvām, kā arī var spilgtāk uzrunāt potenciālo klientu, risinot viņa vajadzības ar metodēm, kas izslēdz klasisku pārdošanas komunikācijas rutīnu. Uz noteiktu laiku metodes pielietojums var ļaut organizācijai nonākt „zilajā okeānā”, kur konkurenti nav būtiski, jo produkts tiek piedāvāts ar tādu papildu pievienoto vērtību, kas dažkārt ir klientam būtiskāka par pašu produktu (cena un vērtība nav sasaistītas).

Metodes apraksts: 1) daļīnieki formulē produktu, kuru nepieciešams „iesaiņot”, 2) definē vismaz trīs tradicionālos pieņēmumus par produktu no mērķauditorijas viedokļa, 3) apgāž tradicionālos pieņēmumus un izstrādā risinājumus alternatīvai rīcībai. Tai ir jābūt tādai, kas ir konceptuāli atšķirīga no esošajām alternatīvām, un ir reālistiska – sasniedzama/izpildāma.

Metodes pielietojums: metode piemērota veselīgām pārmaiņām organizācijas iekšejā kultūrvīdē, rutīnas darbu pārstrukturizēšanai, klientu un citu potenciālo mērķa grupu uzmanības pievēršanai, metodes rezultātā gūtās idejas var pašiņēt formulēt, piemēram, spilgtākus reklāmas saukļus, ļaujot cilvēkam izvēlēties maksāt par patieso netaustāmo vērtību, ko viņš meklē.

Radošo darbnīcu aktivitātes īpaši šim projektam izstrādāja un īstenoja radošuma un inovāciju eksperte Vita Brakovska (MBA). Kopš 2009. gada Vita Latvijā un ārvalstīs regulāri vada dinamiskas Radošās Nedarbīcas, kas vērstas uz individuālu un uzņēmumu iekšējo radošo resursu stiprināšanu un pielietošanu augstāku mērķu sasniegšanai bez būtiskiem kapitālieguldījumiem (piecu gadu laikā vairāk nekā 600 pasākumu).

Vita pilda Latvijas tautsaimniecībai būtisku sociālu funkciju – sniedz konsultatīvu atbalstu ideju autoriem, pašīdzot tiem „testēt” savas idejas un veidot „ceļa karti” idejas sekmīgai īstenošanai. Tādēļ nereti Vitu sauc par „zināšanu enģeli” – viņas „operatīvajā atmiņā” katrs atradīs apzināti vai neapzināti meklēto.

Vitas kompetences pamatā ir desmit gadu pieredze darbā ar nacionālās inovācijas sistēmas elementiem, tai skaitā inovācijas atbalsta instrumentu izstrādi un ieviešanu, kas vērsti uz papildu pievienotās vērtības radīšanu esošiem produktiem vai jaunu – XXI gadsimta garam atbilstošu – sociālu un biznesa risinājumu izstrādi.

Vairāk informācijas par Vitas pieredzi un aktivitātēm iespējams iegūt mājas lapās www.zinis.lv un www.brakovska.lv.

„Uzskatu, ka Latvija joprojām ir iespēju zeme ikvienam, kas ir gana drosmīgs, lai ļautu izpausties savam „radošajam Džinam” un atimestu „kāpnju telpas” sindromu. Esmu izmēģinājusi, ko nozīmē domāt un darīt CĪTĀDI un novēlu ikvienam vēlmi tiekties pēc šīs „uzvaras garšas” - brīvības pār saviem darbiem un lēmumiem!”

VITA BRAKOVSKA

Radošo darbnīcu vadītāja

AKTIVITĀŠU DALĪBNIEKI

Aktivitāšu dalībnieki kopā ar Latvijas iedzīvotājiem bija Gruzijas, Armēnijas, Ķīnas, Krievijas un Ukrainas pilsoni.

LABĀS PRAKSES PIEMĒRI: KOPRADES AKTIVITĀŠU REZULTĀTI

IDEJA
#1

IERAUGI SEVI MULTIKULTURĀLĀ GAISMĀ

IDEJA: Iespēja fotografēties pie citu nacionālitāšu fotogrāfiem, kuri fotosesiju veido savas kultūras un tradīciju garā.

SOCIĀLĀ TENDENCE IDEJAS PAMATĀ: Cilvēku vēlme pēc atšķirīgas, jaujas pieredzes, mūsdienu cilvēku nepārtrauktā eksponēšanās sociālajos tīklos.

IDEJAS PREZENTĀCIJA: Selfiji, pašipi, plankingi, milkingi, sēningi... Tās visas ir modes tendences, kas tieši nav saistītas ar mūsu vērtību sistēmu. Toties ģimenes portrets profesionālās foto sesijās – tās jau ir bildes, ko vēlamies atstāt vēsturei. Bet vai bez profesionāla fotogrāfa darba mēs tur vēlko iegūstam? Kā būtu, ja sevis iemūžināšanu uzticētu cittautiešu fotogrāfam un viņš to veidotu no savas nacionālās kultūras un tradīciju skatu punkta? Gruzinu viņa noskaņās vai spānu deju karstuma kvēlē, romu dzīvespriekā vai poļu apņēmības garā. Ieraugi sevi multikulturālā gaismā!

IDEJAS VARIĀCIJAS: Fotosesija vienlaikus pie vairākiem fotogrāfiem ar dažādu nacionālo izcelsmi (vienā fotosesijā iespēja „noklūt” Spānijā, Indijā, Amerikā un citās valstīs).

MĒRĶAUDITORIJA: Jebkurš Latvijas iedzīvotājs, kā arī tūristi.

IDEJAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS: Kā peļņu nesošs bizness, kā sociālā uzņēmējdarbība, kā hobījs.

IDEJAS RADĪTĀJI: Jelgavas iedzīvotāji kopdarbā ar Gruzijas pilsoniem.

**IDEJA
#2**

BIG MAMA CAFE

IDEJA: Publiska kopsanākšanas vieta, kur viesmīļi gatavi uzklausīt apmeklētājus un parunāties.

SOCIĀLĀ TENDENCE IDEJAS PAMATĀ: Cilvēku vēlme un tendence kritizēt sabiedrībā notiekošo, gausties par darba vai personīgās dzīves aspektiem, vēlme pēc personīgas, nevis virtuālas, komunikācijas.

IDEJAS PREZENTĀCIJA: Atkal darbā sakrājies uz sirds, bet negribas izlikt negatīvo enerģiju uz mājiniekiem? Pie psihoterapeita dories – pārāk ilgi un dārgi. Dories uz bāru? Ģimene nesapratis. Vai vispār ir risinājums? Varbūt Big Mama Cafe – tur īpašniece vienmēr gatava parunāties (arī valodā, ko nesaprotram), uzklausīt par nebūšanām, pagaudot par netaisnībām, sapurināt cerību zaudējušos un sapazīstināt ar citiem kafejnīcas apmeklētājiem plašākam kontaktu lokam un jaunām iespējām! Mazināt emocionālo spriedzi starp svešajiem ne vienmēr nozīmē krīzi ģimenē – tas ir gadsimtam atbilstošs veids, kā gādāt par tuvinieku mieru!

IDEJAS VARIĀCIJAS: Kafejnīca, kur komunicē piekrītoši, vai kafejnīca, kur pretargumentē.

MĒRĶAUDITORIJA: Jebkurš Latvijas iedzīvotājs vecumā virs 18 gadiem.

IDEJAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS: Kā sociālā uzņēmējdarbība, kā peļņu nesošs bizness.

IDEJAS RADĪTĀJI: Cēsu iedzīvotāji kopdarbā ar Ķīnas pilsoniem.

**IDEJA
#3**

PIRTĪ KĀ KALNOS GRUZIJĀ

IDEJA: Pirts, kas ļauj aizmirsties no Latvijas realitātes.

SOCIĀLĀ TENDENCE IDEJAS PAMATĀ: Cilvēku vēlme „atslēgties” no ikdienas dzīves grūtībām, vēlme ceļot, latviešu izteiktā mīlestība pret Gruziju.

IDEJAS PREZENTĀCIJA: Pirti iešana ir pierasta procedūra latviešiem. Daudziem tās ir pašu mājās, bet daudzi labprāt pērk to pakalpojumus. Kāpēc izvēlēties mūsu pirtis? Sēžot šajā pirtī, jutīsieties kā Gruzijas kalnos – retinātā gaisā atjaunināsiet sarkano asinsķermenīšu daudzumu asinīs, stiprinot organismu nākamajam darba cēliņam. Paceļot acis pret pirts sienu, vērsieties Gruzijas kalnu ainavā, kas liks aizmirst par ikdienas sīkumiem un nebūšanām. Bez tam – mūsu pirtij ir riteņi! Tā ieradīsies pie jums jebkurā Latvijas vietā un laikā! Uzmet gruzīnu garu!

IDEJAS VARIĀCIJAS: Pirts sienu ainavu pielāgošana katra individuālai gaumei par vēlamajiem ceļojumu galamērķiem.

MĒRĶAUDITORIJA: Monotonu un nogurdinošu ikdienas darbu strādājošie, sportisti, ceļot mīlētāji.

IDEJAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS: Kā peļņu nesošs bizness, kā sociālā uzņēmējdarbība, kā hobījs.

IDEJAS RADĪTĀJI: Jelgavas iedzīvotāji kopdarbā ar Gruzijas pilsoniem.

IDEJA
#4

ZIEDU TĒRPS SVINĪGIEM PASĀKUMIEM

IDEJA: Tērps, kas ļauj izcelties uz citu fona, būt atšķirīgam, ekscentriskam.

SOCIĀLĀ TENDENCE IDEJAS PAMATĀ: Cilvēku vēlme atšķirties, būt savādākiem kā citi, akcentēt savu unikalitāti, vēlme pēc sava individuāla stila un izteiksmes veida.

IDEJAS PREZENTĀCIJA: Iztēlojamies svinības – kāzas, dzimšanas dienas, vecpuišu un vecmeitu balītēs, izlaidumu svinības u.tml.. To galvenais varonis uzpošas – no skapja izvelk vērtīgāko vai pat sagādā jaunu drēbu kārtu par godu svinībām. Bez tērpa valkātāja to izceļ izmantotais teksts, krāsas un dizains. Un aksesuāri. Ierasti un droši, vai ne? Un tā katru gadu. Vai nepaliiek garlaicīgi? Jo pēc būtības tu esi tieši tāds pats kā pārējie! Kā būtu, ja tērpu izceltu dabisks skaistums – ziedi? Iedomājies - tev ir ziedu kleita vai ziedu kreklis un ir dienas, kad vari atļauties būt tikpat ekscentriskks kā Madonna vai Lady Gaga – sajusties patiesi atšķirīgi! Vai tā nav īstā dzīves svinēšana?

IDEJAS VARIĀCIJAS: Sievietēm – kleitas, vīriešiem – kreklī.

MĒRKAUDITORIJA: Sievietes un vīrieši jebkurā vecumā, kuri vēlas būt atšķirīgi, ievēroti.

IDEJAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS: Kā hobījs, kā sociālā uzņēmējdarbība.

IDEJAS RADĪTĀJI: Jelgavas iedzīvotāji kopdarbā ar Ukrainas pilsoņiem.

IDEJA
#5

BUNGO DABĀ UZ DABAS BUNGĀM

IDEJA: Iet dabā un radīt mūziku pašiem.

SOCIĀLĀ TENDENCE IDEJAS PAMATĀ: Cilvēku vēlme būt tuvāk dabai, vēlēšanās, bet bailes, kļūt par līdzdaībniekiem, gatavība izpaust savus slēptos radošos talantus.

IDEJAS PREZENTĀCIJA: Mums ir lieliski brīvdabas koncerti, kurp dodamies, lai uz brīdi apstādinātu laiku – Dabas koncertzāle un „Ezera skaņas” ir spilgtākie latviešu radītie projekti. Bet vai vienmēr tikai jānoskatās, kā citi rada mūziku? Kā būtu, ja mēs visi piedalītos dabas mūzikas radīšanā? Tur ārā. Izcirtuma vidū. Saulrietā. Kaimiņos mežacūkām, zaķiem un alīniem. Mūsu instrumenti – dabas bungas uz cirsto koku celmiem, kritušo koku zariem un zaļojošo krūmu lapu švīkām vējā. Dažādu ritmu un skaņu sajaukums veido noskaņu meditatīvo mūziku. Tai brīdī esam vienoti, neatkarīgi no dzimuma, etniskās piederības, reliģijas un orientācijas!

IDEJAS VARIĀCIJAS: Veidot mūziku atšķirīgās mežu audzēs (skuju koki, lapu koki, krūmāji), izmantojot dažādus nacionālos koka mūzikas instrumentus.

MĒRKAUDITORIJA: Jebkurš Latvijas iedzīvotājs, kuru saista daba un kurš vēlas izpaust savus radošos talantus, īpaša mērķa grupa – bērni un jaunieši.

IDEJAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS: Kā sociālā uzņēmējdarbība, kā hobījs.

IDEJAS RADĪTĀJI: Cēsu iedzīvotāji kopdarbā ar Krievijas un Ķīnas pilsoņiem.

**IDEJA
#6**

IZKLAIDĒJIES CEĻOJOT TELPĀ UN LAIKĀ

IDEJA: Organizēt dažādu nacionalitāšu un kultūru izklaidējošas programmas.

SOCIĀLĀ TENDENCE IDEJAS PAMATĀ: Cilvēku vēlme iepazīt citas tautas, kultūras, vēlme domās un sajūtās atgriezties vietās, kurās kādreiz ir bijuši.

IDEJAS PREZENTĀCIJA: Lai sajastos kā Armēnijā, Gruzijā vai Ķīnā, nav jāpavada ilgas stundas lidmašīnās un vilcienos. Iegūt pieredzi vai atgriezties sajūtās, kādas sniedz šo valstu kultūra un tradīcijas, var tepat Latvijā, piedaloties mūsdienīgās izklaidējošās programmās, kur viss – no viesu sagaidīšanas līdz atvadu tostiem – notiek saskaņā ar tālo zemju ieražām. Bez tam – integrējot ainavu arhitektūras kompetences, arī pasākuma norises vide tiek tuvināta tam, kā tā izskatītos citzemēs. Pasākumus vada konkrēto valstu pārstāvji, uzstājas to mākslinieki, tiek pasniegti to spilgtākie nacionālie gardumi. Ceļot laikā un telpā ir iespējams jau šodien!

IDEJAS VARIĀCIJAS: Veidot ne tikai dažādu nacionalitāšu, bet arī dažādu vēsturisko laika posmu pasākumus (piemēram, Gruzija šodien, pirms 20 gadiem, pirms 50 gadiem).

MĒRĶAUDITORIJA: Jebkurš Latvijas iedzīvotājs, kā arī tūristi.

IDEJAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS: Kā sociālā uzņēmējdarbība, kā hobis, kā peļņu nesoša uzņēmējdarbība.

IDEJAS RADĪTĀJI: Jelgavas iedzīvotāji kopdarbā ar Armēnijas un Gruzijas pilsoniem.

**IDEJA
#7**

IEPAZĪSTI LATVIJAS PILSĒTAS

IDEJA: Izstrādāt Latvijas vides un kultūras iepazīšanas ceļvedi trešo valstu valstspiederīgajiem un tūriem.

SOCIĀLĀ TENDENCE IDEJAS PAMATĀ: Cilvēku vēlme ceļot, iepazīt jaunas vietas, vēlme pašiem piedalīties aktivitatēs.

IDEJAS PREZENTĀCIJA: Kultūru un vidi vislabāk iepazīt, aktīvi iesaistoties un līdzdarbojoties. Ceļvedis „Iepazīsti Latvijas pilsētas” rosina ne tikai aizbraukt uz Latvijas skaistākajām pilsētām, bet arī iesaistīties komunikācijā ar vietējiem iedzīvotājiem, apmeklēt vietējo iecienītās atpūtas vietas, risināt atjautības uzdevumus un veikt izklaidējošas aktivitātes sev un citiem par prieku. Izmantojot šo ceļvedi, pilsētas var iepazīt dažādos tās aspektos – vēsturiskā, kultūras, ikdienīšķā, politiskā, humoristiskā un daudzos citos.

IDEJAS VARIĀCIJAS: Ceļvežus sagatavot dažādām aktivitātes pakāpēm – no tādiem, kur aktivitātes paredz tikai vērošanu un pasīvu līdzdalību, līdz tādiem, kur pašiem ļoti aktīvi un daudzveidīgi jāpiedalās aktivitātēs.

MĒRĶAUDITORIJA: Trešo valstu valstspiederīgie, kas uz ilgāku vai īsāku laiku uzturas Latvijā, kā arī tūristi.

IDEJAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS: Kā sociālā uzņēmējdarbība, kā peļņu nesoša uzņēmējdarbība.

IDEJAS RADĪTĀJI: Rīgas un Pierīgas iedzīvotāji kopdarbā ar Ķīnas pilsoniem.

**IDEJA
#8**

ČIEKURGLĀSTS

IDEJA: No Latvijas dabā viegli pieejamiem materiāliem (čiekuriem) radīt ķermeņa masieri.

SOCIĀLĀ TENDENCE IDEJAS PAMATĀ: Veselīga dzīvesveida popularitāte, bioloģisku dabas produkta popularitāte, orientēšanās uz zemām izmaksām, cilvēku vēlme pašiem radīt jaunas lietas.

IDEJAS PREZENTĀCIJA: Latvijas daba ir dāsna un devīga. leskatoties tajā, rodas interesantas un aizraujošas jaunu produktu idejas. Viena no tādām – izmantot mežos lielā daudzumā pieejamos čiekurus, lai radītu ķermeņa masieri. Čiekuri un stiprinājuma stienītis – tas ir viss, kas Tev nepieciešams. Saliec savu masieri pats un baudi Latvijas dabas glāstus!

IDEJAS VARIĀCIJAS: Izmantot arī citas dabā pieejamus materiālus (zīles, kastaņi).

MĒRĶAUDITORIJA: Veselīga dzīvesveida piekritēji.

IDEJAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS: Kā sociālā uzņēmējdarbība, kā hobis, kā peļņu nesoša uzņēmējdarbība.

IDEJAS RADĪTĀJI: Cēsu iedzīvotāji kopdarbā ar Ķīnas pilsoņiem.

**IDEJA
#9**

VALODAS VINGROJUMI

IDEJA: Mācīties valodas vingrojot.

SOCIĀLĀ TENDENCE IDEJAS PAMATĀ: Multidarbošanās (multitaskings), vēlme būt veseliem, dzīvot veselīgi, vēlme mācīties bez piepūles.

IDEJAS PREZENTĀCIJA: Pa labi, pa kreisi, uz augšu, uz leju, skriet, stāvēt, noliekties, izelpot. Right, left, up, down, run, stand, bend, exhale. Rechts, links, oben, unten, laufen, stehen, neigen, ausatmen. Вправо, вліво, вгору, вниз, бігати, стояти, вигин, видих. Skaties un klausies – dari un runā!

IDEJAS VARIĀCIJAS: Dažādu līmeņu apmācības – iesācējiem tikai kustības māca svešvalodā, valodas pratējiem – visas nodarbiņas notiek svešvalodā, pēc nodarbiņām daļīniekiem iespējas sarunāties, lai praktizētu valodas apguvi.

MĒRĶAUDITORIJA: Bērni un jaunieši, jebkurš interesents.

IDEJAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS: Kā sociālā uzņēmējdarbība, kā hobis.

IDEJAS RADĪTĀJI: Cēsu iedzīvotāji kopdarbā ar Krievijas un Ķīnas pilsoņiem.

IETEIKUMI TĀLĀKĀM AKTIVITĀTĒM

- Kopienu saliedētībā un integrācijā ļoti būtisks priekšnosacījums ir iespēja trešo valstu valstspiederīgajiem iesaistīties kopīgās regulārās aktivitātēs ar vietējiem iedzīvotājiem – tas nodrošina gan valodas apguves un praktizēšanas iespējas, gan ļauj iepazīt vietējo kultūru, tradīcijas un dzīvesstilu praksē, gan veido vietējās kopienas atvērtību un gatavību pieņemt citādo un pozitīvi līdzpastāvēt ar to.

 „Ļoti patika, ka radošās darbnīcas projektā notika nevis vienā dienā, bet vairākas reizes ilgākā laika periodā. Tas man deva iespēju vairāk iepazīties ar vietējiem pilsētas iedzīvotājiem, ar kuriem nekā citādi nevarētu satikties un tik daudz sarunāties.” (Ukrainas pilsonē)

 „Gribētu, lai arī ikdienā būtu tādas vietas, kur varētu tikties ar vietējiem iedzīvotājiem, lai parunātos vai kopīgi atpūstos.” (Armēnijas pilsonis)

- Trešo valstu valstspiederīgo gatavību integrēties būtiski iespējo piedāvātās iespējas pašiem būt aktīviem līdzdalīniekiem, ieguldīt savas prasmes, pieredzi, kompetences, kā arī dodot savas nacionālās kultūras pienesumu.

 „Iepriekš piedalījos dažās integrācijas aktivitātēs, kur bija tikai valodas apmācības un informatīvi semināri par latviešu kultūru un tradīcijām. Šeit mani ļoti iespāidoja piedāvājums pašiem piedalīties ar savām zināšanām un pieredzi.” (Ķīnas pilsonē)

 „Man ļoti patika, ka Vitas semināros varēju kaut ko dot no savas kultūras un zemes. Tas ļāva atbrīvoties un vieglāk iesaistīties komunikācijā ar vietējiem pilsētas iedzīvotājiem.” (Gruzijas pilsonis)

- Integrācijas procesa ilgtspēju nodrošina dažādu īstenoto projektu nepārtrauktība, to rezultātu pielietošanas iespējas ilgtermiņā – projektos iegūtām prasmēm, zināšanām, iespējām jābūt pielietojamām arī pēc projektu noslēgšanās.

 „Tas, ko radošajās darbnīcās mums stāstīja un mācīja vadītāja, man ļoti noderēs ikdienā, jo man ir siksniels bizness, kuru vēlos plašāk attīstīt un piesaistīt vairāk vietējo iedzīvotāju kā klientus. Par to liels paldies Vitali!” (Ķīnas pilsonē)

 „Esam nesen Latvijā un pagaidām vēl mums nav skaidrības par to, ko vēlamies un varam šeit strādāt vai darīt. Tāpēc semināros iemācītās metodes, kā tikt pie jaunām idejām un kā tās attīstīt tālāk, mums noteikti būs noderīgas. Pēc katrām nodarbībām stāstīju par tām arī savai ģimenei un vairākiem draugiem, kuri arī gribētu līdzīgos projektos piedalīties nākotnē.” (Krievijas pilsonē)

- Tieši kopīgu aktivitāšu īstenošana trešo valstu valstspiederīgajiem un vietējai kopienai ir efektīvākais veids, kā sekmēt sociālo saliedētību – veidojot tikai trešvalstnieku mērķa grupai paredzētas aktivitātes, reālais integrācijas process un iespējas paliek viņu pašu ziņā, kamēr iesaistot kopīgās aktivitātēs, jau projektu norises ietvaros tiek īstenots integrācijas process praktiskā darbībā.

 „Esmu jau vairākas reizes bijis iesaistīts līdzīgos projektos, bet šī bija pirmā reize, kad pasākumos piedalījās arī vietējie iedzīvotāji. Parasti bijām kopā tikai ar līdzīgiem iebraucējiem Latvijā kā mēs paši. Tas man likās ļoti interesanti un aizraujoši, jo kafijas pauzēs un pēc semināriem varēju arī vairāk un brīvākā atmosfērā parunāties ar vietējiem un patrenēt savu latviešu valodu.” (Gruzijas pilsonis)

 „Ar dažiem no manas grupas pārstāvjiem mums jau ir vienošanās par to, kā mēs kopīgi varētu attīstīt tālāk mūsu izdomātās idejas. Pēc šiem semināriem parasti jutos ļoti iedvesmota un ļoti gaidīju nākamās tikšanās reizes.” (Ukrainas pilsonē)

- Informācijas pieejamība ir izšķiroši būtisks aspeks integrācijas procesā – sniedzot pēc iespējas vairāk informācijas par iespējam piedalīties vietējās kopienas aktivitātēs (pašdarbnieku kolektīvi, interešu grupas, pilsētu un pagastu svētki, sociālās pašidzības iespējas u.c.), tiek nodrošinātas iespējas aktīvai pilsoniskai un sociālai līdzdalībai.

 „Internetā var atrast daudz un dažādu informāciju, bet šeit man paši vietējie iedzīvotāji izstāstīja, kur pavada brīvo laiku un kādos pulcējos un grupās varētu arī es piedalīties. Domāju, ka rudenī pieteikšos vienā tautas deju kolektīvā.” (Armēnijas pilsonis)

 „Man ļoti paveicās, ka mūsu grupā bija arī vietējās pašvaldības cilvēki. Viņi man pastāstīja ļoti daudz noderīgas informācijas par to, kur iespējams saņemt pašidzību no pašvaldības. Tas man ir ļoti būtiski.” (Ķīnas pilsonē)

NE TIK NOPRIETINTINĀTĀ

Kopumā deviņu īstenoto darbnīcu ietvaros:

organizatori un lektori ar auto nobraukusi **1083 km**

prezentācijās izstāstīti **105** iedvesmas stāsti

katrs dalībnieks **guvis desmit jaunas idejas savai profesionālai un personīgai pilnveidei**
uzņemtas **257 fotogrāfijas**

uzfilmēti pieci ideju prezentāciju video
aktivitāšu vadītāja saņēmusi trīs ziedu pušķus no dalībniekiem
veiktas **120 ekspress intervijas** ar vietējiem iedzīvotājiem
jaunradīto ideju testēšanai

radītas 25 idejas uzņemējdarbībai un sociālām aktivitātēm
notiesātas **648 maizītes** un apēsti
162 gardi deserti
darbnīcu noslēguma pasākumos sasniegūšas **100 decibelu atzīmi**
ovācijas

324 tasītes kafijas

125 litri ūdens un izdzēri

SOCIĀLĀ INOVĀCIJA SOCIĀLĀM UN ILGTSPĒJĪGĀM PĀRMAINĀM!

Mūsu mērķis ir sabiedrībai aktuālu sociālo problēmu un izaicinājumu noteikšana, lai rastu tām "svaigus" risinājumus, pielietojot ikvienu sabiedrības individuāla radošumu un intelektu.

Mūsuprāt, sociālā inovācija ir labākais risinājums, kas piedāvā efektīvu, ilgtspējīgu un pozitīvu sociālu izmaiņu vai sociālās problēmas risinājumu. Tā ir jauna domāšanas forma, kas, pirmkārt, liek domāt par sabiedrības kopējām interesēm un attīstību, otrkārt, par saviem personīgiem ieguvumiem, bet tai pat laikā tendēta uz sadarbību, nevis konkurenci.

Mūsu darbības virzieni ir: iedzīvotāju pilsoniskās līdzdaļības un pilsoniskas sabiedrības veicināšana, sociālā riska un citu sociālo grupu interešu pārstāvēšana un tiesību aizsardzība, radošo industriju attīstības veicināšana, starpnozaru sadarbības sekmēšana, pašvaldību kapacitātes stiprināšana un reģionālās attīstības veicināšana.

Vairāk informācijas: www.socialinnovation.lv

Projekta vadītāja: Anna Pavlina

Izdevuma sagatavotājs: SIA „Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorija”

Atbildīgais par izdevumu: Gints Klāsons

Satura konsultanti: Anna Pavlina, Vita Brakovska, Liene Valdmāne, Gundega Ozola